

Kupujte obrambne bonde!

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglaš v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte obrambne bonde!

The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

VOLUME XXV. — LETO XXV. CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), JULY 6, 1942. ŠTEVILKA (NUMBER) 156

NEMCI JAVLJAJO, DA SO PRODRILI DO REKE DONA

Rusi pa poročajo, da so s svojimi protinapadi zaustavili nemško prodiranje.

NA VSEH FRONTAH SE VRŠE KRVAVI BOJI

Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da so prednje čete nemške ukrajinske armade prešle ruske črte med Harkovom in Kurskom, kjer so napredovale 100 milj ter dosegle reko Don, toda ruska poročila pa nam kažejo, da so Rusi v divjaških protinapadih zaustavili prodiranje Nemcev.

Troje nemških prodiranj Nemci so pričeli s tremi prodiranji proti Donu od okrajov Kurška, Belgoroda in Volčanka. V Kurškem okraju imajo Nemci v boju okoli 150.000 mož, na veliko množico tankov in letal, in tu celo Rusi priznavajo gotove nemške uspehe.

Krvavi boji na vseh treh frontah Današnji ruski komunikacije javljajo o srditih divjaških bojih na vseh treh ukrajinskih frontah, toda ne poročajo o nikakih nemških uspehih.

Berlinsko časopisje je zatrolo, da se je zdaj pričela dolga pričakovana velika nemška ofenziva. Ruska poročila naznanjajo, da je bilo v tednu, ki se je končal v soboto, razbitih 380 nemških tankov, dočim so jih sami izgubili 187.

Kupi nemških mrtvecev Moskva naznanja, da so plačali Nemci vsako pridobljeno zemljo s kupi mrtvecev in mečejo brezobzirno v boj nove čete v prizadevanju, da zlomijo ruske obrambne črte. Osrednja ruska fronta pred Kurskom je momentalno počila, toda Rusi so s srditimi protinapadi vrgli Nemce nazaj ter zopet zavzeli utrdili svoje pozicije. Na tukajšnjem odseku so vrgli Rusi v boj pet pehotnih, štiri tankovske in dve motorizirani diviziji, vključno nekaj lutkarskih madžarskih čet.

Smrt ruskega časnikarja MOSKVA, 5. julija. — Današnje se je uradno naznanilo, da je padel Evgen Petrov, 40 let star ruski časnikar in popularni pisatelj. Petrov je bil eden najbolj znanih poročevalcev listov Rdeče zvezde in Pravde in njegova vojna poročila so bila zelo čitana po vsej Rusiji kakor tudi v Zedinjenih državah. Petrov je padel tekom nemške oblege Sevastopola.

SMRT PRI POVRATKU OD SINA V bližini Bowling Green, Ky., se je primerila včeraj kolizija dveh avtomobilov, v kateri je bila ubita neka 53 let stara žena iz Lakewooda, nevarne posledice pa so dobili njen mož, njena sestra in voznik drugega avtomobila.

Ubila žena je Clara Mary Newton iz Lakewooda, ki se je vračala s svojim možem in svojo sestro z obiska od svojega sina, ki je poročnik ameriške armade v Nashville, Tenn.

Vojak anaviral Sporočila se, da je bil vojak William Marn pred kratkim po višan v "Mess" saržanta. Saržant Marn, ki se nahaja v Fort Lewis, Wash., je sin poznane družine Mr. in Mrs. Frank Marn, 640 E. 136 St. Cestitamo!

Narodne noče Veličasten je bil tudi mimohod številnih narodnosti, ki so obhodoile stadion v svojih likovitih narodnih nošah. Slovenija je bila zelo častno zastopana in njena povorka je bila ena najdaljših. Ker nam ni natančno znano, katere organizacije

AMERIŠKI LETALCI NAD EVROPO

LONDON, 4. julija. — Ameriška zračna sila je šla danes, in sicer prvič kot zaključna edinica, v boj nad evropski kontinent, ko so ameriški bombniki z ameriško posadko poleteli ob strani angleških bombnikov nad Holandijo, kjer so bombardirali nacijska letališča ter nacijske parnike ob obali Holandije.

To je bil skromen začetek tega, kar ima priti, kajti ameriška zračna sila se pripravlja na skorajšnji udarec proti Hitlerju.

Kultura

Mladinski zbor S. D. D.

Nocoj ob pol osmih zvečer se bilo v antioscih izgrelih, ki so nastali zaradi torpediranja nekega ameriškega parnika v bližini Puerto Limon pristanišča, ranjenih nad 50 ljudi.

V New York V Columbia univerzo v New York, kjer se bo udeležil tečaja v književnosti, je odšel glavni knjižničar Norwood knjižnice, Frank T. Suhadolnik. Tam ostane do srede meseca avgusta.

Mladinski zbor "Škrjančki" Nocoj ob 7:30 se v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. vrši seja mladinskega pevskega zbora "Škrjančki". Prosi se vse stariše, da se gotovo udeležijo.

Razne ustanove in lokali, kakor restavracije in bolnišnice, bodo dobile 75 odstotkov svoje normalne potrebe, mesto samo 50 odstotkov sladkorja.

Nov grob Po štirimesečni bolezni je preminila v Charity bolnišnici v nedeljo zjutraj ob 5. uri dobro poznana in aktivna delavka na društvenem in cerkvenem polju, Mrs. Rose Skerl, rojena Trček. Stanovala je na 3551 E. 78 St., ter je bila 44 let stara. Doma je bila iz vasi Orle, fara Studenec na Dolenjskem, odkoder je prišla sem pred 29. leti. Bila je članica društva sv. Ane št. 150 K. S. K. J., pod števil. S. Z. 2. Tu zapuša soproga Johna, sinove: Louisa, Franka, Johna, Lawrencea, Bernarda in Williama ter hčere Victorijo, Angelo, Rose, Albino in Patricijo Josephine, vnuke, dve sestri Mrs. Ursulo Ponikvar in Mrs. Alojzijo Srebrnak, v starem kraju pa zapuša brata Johna in sestri Johanno in Marijo. Pogreb pokojnice se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:30 uri iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda, 9116 Union Ave., v cerkev sv. Lovrenca in nato na Calvary pokopališče. Bodi pokojnici ohranjen blag spomin, preostalim pa naše sožalje!

Na obisku Iz Roulette, Pa. je prišel k sorodnikom in prijateljem na obisk za par dni rojak John Petelin. Nastanjen je pri družini Frank Zalar, E. 159 St. Želimu mu mnogo zabave in razvedrila v metropoli.

Vile rojenice Dne 1. julija so se vile rojenice zglasile pri družini Mr. in Mrs. Edward Bedenko ter pustile krepkega sinčka, prvorojenčka. Srečni očka je sin Mrs. Krne iz Euclida. — Cestitamo!

Junaška smrt slovenskega rodoljuba V prvih dneh oktobra se je začelo nasilno preseljevanje slovenskega prebivalstva na desnem bregu Save. Četniki so odšli v te kraje na pomoč nesrečnemu prebivalstvu. Med njimi je bil tudi Ivan Majcen, narodni borec, znamenit po svojih junaških delih, zaradi katerih so ga preganjali Italijani in Nemci. Ko so Nemci zvedeli, da je Ivan Majcen v hiši svojih staršev v St. Janžu, so hišo obkoli-

Dovoljenje za dva funta posebnega sladkorja

Od 10. julija do 22. avgusta bosta dovoljena konzumentom dva izredna funta sladkorja.

WASHINGTON, 4. julija. — Leon Henderson, administrator cen, je naznanil, da bodo prejeli konzumenti sladkorja v periodi od 10. julija do 22. avgusta poleg rednih racij, ki znašajo pol funta za osebo na teden, še dva izredna funta sladkorja.

Kljub dejstvu, da so se povečale razpoložljive zaloge sladkorja, je Henderson posvaril, da proti ameriški paroplovbi še vedno silna nevarnost od strani sovražnih podmornic in da nihče ne ve, če bomo imeli leta 1943 dovolj sladkorja, da bi se vzdržale sedanje racije. "Toda položaj paroplovbe je vendar toliko izboljšal in zaloga sladkorja je tolikšna, da se ga da lahko ob sedanjem času na trg 200.000 posebnih ton.

Konzumenti bodo lahko kupili to posebno racijo sladkorja z znamko št. 7 vsak čas tekom te šest-tedenske periode. Znamka št. 6, bo rabljena za navadno ali normalno racijo.

Razne ustanove in lokali, kakor restavracije in bolnišnice, bodo dobile 75 odstotkov svoje normalne potrebe, mesto samo 50 odstotkov sladkorja.

Nov grob Po štirimesečni bolezni je preminila v Charity bolnišnici v nedeljo zjutraj ob 5. uri dobro poznana in aktivna delavka na društvenem in cerkvenem polju, Mrs. Rose Skerl, rojena Trček. Stanovala je na 3551 E. 78 St., ter je bila 44 let stara. Doma je bila iz vasi Orle, fara Studenec na Dolenjskem, odkoder je prišla sem pred 29. leti. Bila je članica društva sv. Ane št. 150 K. S. K. J., pod števil. S. Z. 2. Tu zapuša soproga Johna, sinove: Louisa, Franka, Johna, Lawrencea, Bernarda in Williama ter hčere Victorijo, Angelo, Rose, Albino in Patricijo Josephine, vnuke, dve sestri Mrs. Ursulo Ponikvar in Mrs. Alojzijo Srebrnak, v starem kraju pa zapuša brata Johna in sestri Johanno in Marijo. Pogreb pokojnice se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:30 uri iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda, 9116 Union Ave., v cerkev sv. Lovrenca in nato na Calvary pokopališče. Bodi pokojnici ohranjen blag spomin, preostalim pa naše sožalje!

Na obisku Iz Roulette, Pa. je prišel k sorodnikom in prijateljem na obisk za par dni rojak John Petelin. Nastanjen je pri družini Frank Zalar, E. 159 St. Želimu mu mnogo zabave in razvedrila v metropoli.

Vile rojenice Dne 1. julija so se vile rojenice zglasile pri družini Mr. in Mrs. Edward Bedenko ter pustile krepkega sinčka, prvorojenčka. Srečni očka je sin Mrs. Krne iz Euclida. — Cestitamo!

Junaška smrt slovenskega rodoljuba V prvih dneh oktobra se je začelo nasilno preseljevanje slovenskega prebivalstva na desnem bregu Save. Četniki so odšli v te kraje na pomoč nesrečnemu prebivalstvu. Med njimi je bil tudi Ivan Majcen, narodni borec, znamenit po svojih junaških delih, zaradi katerih so ga preganjali Italijani in Nemci. Ko so Nemci zvedeli, da je Ivan Majcen v hiši svojih staršev v St. Janžu, so hišo obkoli-

Prevoz nacijskih sabotažnikov v Washington

Osem obtožencev so prepeljali iz New Yorka v Washington v desetih avtomobilih.

WASHINGTON, 5. julija. — Osem nacijskih sabotažnikov, ki jih je izkrcala neka nemška podmornica na ameriški obali, da bi tukaj sabotirali ameriško vojno produkcijo, se nahaja v tukajšnji ječi distrikta Columbijske, kamor so jih prepeljali vladni detektivi iz New Yorka. Omenjeni bodo postavljeni še tekoči teden pred vojaško sodišče, ki bo sestojalo iz sedmih vojaških avditorjev.

Omenjeno osmero so pripeljali v osmih avtomobilih; v prvem in zadnjem avtomobilu so sedeli sami FBI agentje, v ostalih osmih avtomobilih pa je sedel v vsakem po eden sabotažnik v spremstvu vladnih agentov.

Kot tožilec proti njim bo nastopil pri obravnavi sam državni justični tajnik Biddle, ki bo zahteval za vsaj obtožence smrtno kazen.

Ako bodo sabotažniki obsojeni na smrt, jih bodo ustrelili ali pa obesili.

Nov grob Po štirimesečni bolezni je preminila v Charity bolnišnici v nedeljo zjutraj ob 5. uri dobro poznana in aktivna delavka na društvenem in cerkvenem polju, Mrs. Rose Skerl, rojena Trček. Stanovala je na 3551 E. 78 St., ter je bila 44 let stara. Doma je bila iz vasi Orle, fara Studenec na Dolenjskem, odkoder je prišla sem pred 29. leti. Bila je članica društva sv. Ane št. 150 K. S. K. J., pod števil. S. Z. 2. Tu zapuša soproga Johna, sinove: Louisa, Franka, Johna, Lawrencea, Bernarda in Williama ter hčere Victorijo, Angelo, Rose, Albino in Patricijo Josephine, vnuke, dve sestri Mrs. Ursulo Ponikvar in Mrs. Alojzijo Srebrnak, v starem kraju pa zapuša brata Johna in sestri Johanno in Marijo. Pogreb pokojnice se bo vršil v sredo zjutraj ob 8:30 uri iz Louis L. Ferfolia pogrebnega zavoda, 9116 Union Ave., v cerkev sv. Lovrenca in nato na Calvary pokopališče. Bodi pokojnici ohranjen blag spomin, preostalim pa naše sožalje!

Na obisku Iz Roulette, Pa. je prišel k sorodnikom in prijateljem na obisk za par dni rojak John Petelin. Nastanjen je pri družini Frank Zalar, E. 159 St. Želimu mu mnogo zabave in razvedrila v metropoli.

Vile rojenice Dne 1. julija so se vile rojenice zglasile pri družini Mr. in Mrs. Edward Bedenko ter pustile krepkega sinčka, prvorojenčka. Srečni očka je sin Mrs. Krne iz Euclida. — Cestitamo!

Junaška smrt slovenskega rodoljuba V prvih dneh oktobra se je začelo nasilno preseljevanje slovenskega prebivalstva na desnem bregu Save. Četniki so odšli v te kraje na pomoč nesrečnemu prebivalstvu. Med njimi je bil tudi Ivan Majcen, narodni borec, znamenit po svojih junaških delih, zaradi katerih so ga preganjali Italijani in Nemci. Ko so Nemci zvedeli, da je Ivan Majcen v hiši svojih staršev v St. Janžu, so hišo obkoli-

ANGLEŽI V EGIPTU SO ZAUSTAVILI ČETE OSIŠČA

Novozelandski so z bajoneti uničili eno italijansko divizijo ter zajeli več stotin Nemcev.

CETE MARŠALA ROMMELA SO VSAJ ZAČASNO USTAVLJENE

KAIRO, 4. julija. — General lastnih angleških mehaniziranih edinic ter vojaštva iz Južne Afrike. Poročila iz Aleksandrije naznanjajo, da se pomikajo proti frontni ojačenja vseh vrst, med njimi ameriški tanki, topovi in drug material. Ljudstvo tako v Kairu kakor v Aleksandriji, je optimistično razpoloženo, da se je zdaj obrnila bojna sreča.

Novozelandski v bajonetnem naskoku KAIRO, 5. julija. — Odred novozelandske pehote je v dveh dneh zajel 22 nemških tankov in 40 topov. Obdelovan po angleških bombnikih, tankih in topovih se je maršal Rommel umaknil s strategičnih pozicij pri Quiliji, kjer so mu Novozelandski z bajonetnim naskokom odrezali in zajeli več stotin njegovih mož.

Novozelandski so pripeljali v zaledje več stotin Nemcev, ki so jih zajeli z bajonetnim naskokom, nato pa so se vrnili na bojno linijo ter uničili in razpršili eno celo italijansko divizijo, in sicer tudi z bajoneti.

Fašisti so izžepani Vzrok teh silnih angleških napadov je v dejstvu, ker je angleški poveljnik doznal, da so čete osišča silno izmučene in da imajo v grozni pustinski vročini na razpolago samo še po en pint vode na dan. Zato Angleži pritiskajo s svojo ofenzivo, da preprečijo počitek četam maršala Rommela in da mu preprečijo dobavo ojačenj.

Angleži dobivajo ojačenja Angleži na svoji strani pa se poslužujejo v tej bitki svežih novozelandskih čet, dalje svojih

Po vsej Gorenjski se vrši sistematično delo raznarodovanja ljudstva Nemški kmetijski minister Funk je posetil Kranj, Bled, Jesenice in Kranjsko goro. "Gorenjska bo pridružena s soncem obdani deželi Kranjski."

"Kaerntner Grenzruff": Kmetijski minister Reicha Funk je srca so se zakrknjena, popuščajo bolj in bolj in vsak dan pristopajo nove osebe k delu za rekonstrukcijo.

Saboterji so kakor razbojniksko društvo, ki se boji svetlobe in svoje delo izvršuje ponoči. V najkrajšem času bomo ustanovili 23 otroških zabavišč. Na vseh straneh se uničuje škotaki kraji. Nato je minister odšel na Bled, kjer je na dobrodoščilo Gauleiterja izjavil:

"Prepričan sem dragi moj Reiner, da boste vi in vaši sodelavci uspešno dovršili nalogo, ki vam jo je zaupal Fuehrer. Vaš mladeniški polet in način, s katerim ste se lotili posla, daje jamstvo za to." Od tam je Funk odšel v naselje Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Obiskal je tudi Kranjsko goro. Pri povratku je minister Funk obiskal v spremstvu Gauleiterja Reinerja gledališče v Celovcu, ki je njemu v čast priredilo svečano predstavo.

Izjava nacijskega okrajnega načelnika v Kranju "Kaerntner Grenzruff" priobčuje sledečo deklaracijo nacijskega okrajnega načelnika v Kranju, Leopolda Hussa:

"Gorenjska mora po želji našega Gauleiterja izvršiti važno politično misijo. Ta dežela mora vnovič postati nemška dežela. Prva dela so bila izvršena že v prvih štirih mesecih. V deželi deluje 29 nacional-socialističnih odsekov z najbolj učinkovitimi sredstvi. Tečajji nemškega jezika napredujejo. Politični načelniki so povečini iz Gorenjske in oni delajo brez oddiha od jutra do mraka za uresničenje

Smrtna obsodba psov Danes bo usmrčenih z elektriko v poslopju Animal Protective League, 1729 Willey Ave., četvero psov mešanih pasem, ki so raztrgali včeraj zjutraj na farmi bratov Hall v Olmstead Fallsu šest ovac. Oblasti so odredile, da se mora pse usmrtiti z elektriko, češ, da psi, ki pričnejo enkrat trgati ovce, se svoje krvoločnosti nikoli več ne odvadijo, ter postanejo nevarnost splošni javnosti.

Seja Progresivnih Slovencev Jutri večer, ob 8. uri se vrši redna seja krožka št. 1. Progresivnih Slovencev, v spodnji dvorani Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Prosi se nadzorni odbor, da se gotovo snide ob 7. uri, da pregleda knjige. Na seji se ima ukrepiti zelo važne zadeve, zato se prosi, da so članice gotovo navzoče.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po pošti v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto)\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto)\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto)\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

AMERIKA BO HITLERJU ZAVILA VRAT

Kakor poročajo iz Washingtona, ameriška armada danes ni samo desetkrat večja kot je bila armada ob vstopu v zadnjo svetovno vojno, temveč je proporcionalno mnogo močnejša. Danes imamo armado, ki šteje dva milijona mož. Večina ameriških vojakov ima za seboj že nad leto dni vojaške službe. Ti vojaki so tako izborni opremljeni s tanki, letali in topovi, da enač danes strelna moč enega edinega ameriškega polka moči divizije leta 1917.

Novo armado Zedinjenih držav je večja kot je bila kdaj koli prej, in tudi njeno moštvo je mnogo bolj izborno izvežbano in pripravljeno kot kdaj koli v ameriški zgodovini. Današnji povprečni ameriški vojak je visok 5 čevljev in 8 1/4 palca, njegova teža pa znaša 150 funtov. On je torej tri četrtine palca večji in približno 9 funtov težji kot je bil vojak leta 1917. Poleg tega je bolj zdrav, krepkejši in je deležen boljše vojaške kakor tudi splošne naobrazbe.

Samo po sebi je razumljivo, da mora današnji vojak biti boljši kot vojak leta 1917, kajti vojak mehanizirane armade mora imeti večjo odporno silo in večjo inteligenco kakor v dneh, ko so vojaki peš marširali in samo s puško streljali. Naloge, ki jih stavi mehanizirana vojna na vojaka, so mnogo večje in težje od nalog prejšnjih vojn, zato je moč mišic prav tako potrebna kakor moč razuma.

Danes je na bojiščih že nad 35 divizij teh zdravih, inteligentnih mladeničev, to je tri divizije več, kot so imele Zedinjene države vsega svojega moštva v Franciji koncem svetovne vojne.

Med temi je 27 popolnih infanterijskih divizij, šest oklopnih in dve konjeniški diviziji. Štiri pehotne divizije so popolnoma motorizirane ter morejo z največjo naglico prevoziti velike razdalje in preiti v napad. Prav tako je deloma motoriziran tudi ostanek pehote. Vsa ameriška armada je danes prav za prav armada na kolesih.

Ta mehanizirana armada ima za seboj strogo in dalekosežno izobrazbo. Razume se, da je bilo malo časa, ki bi se ga trtilo z vajami s puško in marširanjem. Toda ta armada je šla skozi velike poljske manevre, pri katerih je sodelovala vsa njena motorizacija s tanki, truki in malimi ter brzimi vojaškimi avti in brzostrelno artilerijo, ki prevale po 35 milj razdalje na uro ter meče svoje granate deset milj daleč. Vse te čete imajo za seboj temeljite vaje na vseh vrst terenu. Te čete so namreč izvežbane za boj v tej vojni, ne v pretekli!

Tanki, bombniki, motorizirana artilerija in odredi strojnice so bili že preizkušeni v aktivni vojaški službi. Te čete so opremljene z isto opremo kakor je običajna v Rusiji, Libiji, Kini in na Bližnjem vzhodu, kjer se je povsod dobro obnesla.

Še nikoli ni odšla nobena armada v vojno boljše izvežbana v te vrste opreme kakor zdaj ameriška. Naš vojak je zrastle v dobi strojev ter je bil že izvežban v izdelovanju in upravljanju avtomobilov in traktorjev že dolgo prej kot je videl prvi tank.

PRISILNO DELO V HRVATSKI

ZUERICH. — V Hrvatski, vazalni državi ovisča, so uvedli bolnika iz domače oskrbe v prisilno delo. Podpisali so vse bolnišnice. Bolnik je stalno izmoške med 18 in 90-tim letom gubljaj na teži, ne da bi se to in jih dodelili za delo na polju, hujšanje dalo kakorkoli opragrabno cest, izsuševanje in se- vičiti. Tudi v bolnišnici pacient stalno hujša in se posuši vsak dan za 100 gramov. Specialisti mnogim nemškimi podjetnikom zdaj študirajo primer te čudne v Hrvatski, do bodo prišli do bolezni, ki ji zdravniška veda pomeni delavskih moči.

ČUDNA BOLEZEN

Neki danski zdravnik iz Borholma je dal prepeljati nekega bolnika iz domače oskrbe v bolnišnico. Bolnik je stalno izmoške med 18 in 90-tim letom gubljaj na teži, ne da bi se to in jih dodelili za delo na polju, hujšanje dalo kakorkoli opragrabno cest, izsuševanje in se- vičiti. Tudi v bolnišnici pacient stalno hujša in se posuši vsak dan za 100 gramov. Specialisti mnogim nemškimi podjetnikom zdaj študirajo primer te čudne v Hrvatski, do bodo prišli do bolezni, ki ji zdravniška veda pomeni delavskih moči.

POD NEMŠKO IN LAŠKO OKUPACIJO

Dne 18. junija datirana poročila iz Jugoslavije pravijo, da je bilo zadnje dni v Sloveniji ustreljenih 250 talcev. V okolici Ljubljane v severozahodnem delu Jugoslavije je bilo 38 vasi do tal požganih.

170 oseb je bilo poklanih v Mariboru, 80 pa na Bledu.

Jugoslovanska vlada v izgnanstvu v Londonu poroča, da je 17 italijanskih divizij in veliko število bolgarskih in madžarskih čet začelo ofenzivo proti jugoslovanski vojski generala Draža Mihajlovića.

Po hudi bitki in izgubah na obeh straneh so srbski četniki ujeli 1.500 vojakov oziroma, med njimi celo topniško baterijo. Italijani priznavajo, da so v boju izgubili 75 vojakov, 783 pa da je bilo ranjenih.

Središče srbskega odpora se je sedaj pomaknilo iz zahodne Srbije v gorate predele Bosne, Hercegovine in Črne gore.

Iz Berna poročajo, da je v internaciji v Italiji umrl naš znan javni in nacionalni delavec, Oscar Tartaglia. Pokojnik je bil Hrvat, rodom iz Splita.

Oscar Tartaglia je bil pesnik, rodoljub in časnikar in je igral vodilno vlogo v gibanju jugoslovanske nacionalistične mladine v prvih dveh desetletjih tega stoletja. Njegova neustrašenost v času balkanske in prve svetovne vojne je navdihovala tisoče jugoslovanskih intelektualcev in znatno pomagala ideji narodnega edinstva.

Odlomki pisma iz Ljubljane: Nasilno razoroževanje laških vojakov se dogaja kar pri belem dnevu. Stvar se izvrši na sledeči način: trije ali štirje oboroženi laški soldatje se odpravijo na sprehod na periferijo mesta. Nekje bolj na samotnem kraju planejo iz stranske ulice štirje ali pet slovenskih fantov in pomole Mussolinijevim junakom napete revolverje pod nos. Zahtevajo orožje. Junaški polentariji se takoj podajo in izročijo svojim "podjarmljenim" in "premaganim" somoščanom, kar se od njih zahteva. Po Ljubljani se zatruje, da se doslej v takem primeru še nihče ni uprl, pa naj bo oficir, prostak ali fašistični miličnik. Upati je, da se bodo na ta način nalezi domačini precej orožja, ki bo ob svojem času prav prišlo. Na drugi strani se je pa tudi bati, da bo laški teror divjal naprej in naprej ...

V Mostah se je zgodil prav poseben znamenit primer laške morale. Tam nekje je bil postavljen laški vojaški oddelček s strojnico, da čuva nad delom Most, ki so bile določene za hišno preiskavo. Blizu je bila mlekarina in lačni Lahi so dobili povabilo, naj pridejo na južni. Takoj so se odzvali in pustili strojnico na mestu. Ko so se najužinali in vrnili na svoje mesto, ni bilo strojnice nikjer. Slovenski fantje so jo bili namreč med južno odnesli, ne da bi Lahom povedali, kaj naj jo grede iskati ...

Prav tiste dni, ko sem bil v Ljubljani, se je vsesplošno govorilo, da so Nemci nekje na Stajerskem dva avtobusa, polna slovenskih otrok, polili z nafto in zažgali. Dalje, da po mnogih krajih vcepljajo otrokom bacile sifilisa in drugih spolnih bolezni, da na ta način narod že v kalu zatirajo. Starjši mladini, zlasti dijakom in akademikom, pa da inkubirajo bacil tuberkuloze. Prav stare ljudi pa, ki so jim iz kakoršne-

gakoli razloga na poti, morda zgolj z ekonomskega vidika, ne izseljujejo, ampak jih odvažajo v neko bolnišnico, iz katere nihče več ne pride ven. Kvečemu lepega dne dobijo sorodniki kupček pepela. Enaka usoda preganja bolne ali fizično pomanjkljive ...

"Popolo d'Italia" z dne 19. junija poroča, da je italijanski vojak v Ljubljani v Jugoslaviji na cesti "spoznal" in smrtno zadel "komunista," ki je pred kratkim s ceste vrgel bombo v neki ljubljanski restaurant. Bomba je enega moža ubila in štiri ranila. Atentator je bil Milan Česnik, dijak in "nevaren bandit," po zatirjanju omenjenega lista.

Milan Česnik, žrtev italijanskega terorja, je bil med ljubljanskim dijaštvom znan kot odločen narodnjak in borec za pravice zatiranega slovenskega ljudstva v Julijski Krajini, še pred izbruhom sedanje vojne. Bil je član ljubljanskih nacionalnih društev "Preporod" in "Jadran."

Naš znani ladjarski podjetnik Matković, čigar ladje sedaj plujejo v Atlantiku za zavezniške interese, je v začetku moral vsem svojim ladjam naročiti, naj se vrnejo v Split. Na skrivaj pa je vse to preklekal, s pomočjo ameriškega konzulata v Zagrebu. Junija pa je vstaška policija pod poveljstvom Boža Cerovskega vdrla v ameriški konzulat in vse premetala. Našla je pisma, ki so pojasnjevala, zakaj se Matkovićeve ladje niso vrnile in jih z velikim hrupom pribčila v časopisju, češ, da se je ameriški konzulat spuščal v špionažo. Zaradi vsega tega so Italijani zaprli starega Matkovića in ga odpeljali nekam v notranjost Italije. Starčku je sedaj nad 80 let.

KAJ OBČUTI VOJAK V VOJNI?

Neki polkovnik je objavil zanimiv in dragocen donesek k psihologiji množice v vojni.

"Kaj občuti vojak v trenutku bitke v ognjenem dežju?" To vprašanje je stavil nekdo, 2000 vojakom, ki so se vrnili iz vojne.

Za vojake je bil najbolj razburiljen trenutek boja ta, ko so počeli prvi streliti ter so priživigale prve kroglice. Skoro vsi so dostavili, da niso bili vtisi, katere so občutili, še dolgo tako močni kot strah, ki se jih je polotil pred začetkom boja in da se je ta strah z vsako prihodnjo bitko izdatno zmanjšal.

Drugi vojaki so zopet izjavili, da so bili najbolj v strahu takrat, ko se jih je poslalo v prvo bojno linijo ter so bili izpostavljeni v ognju sovražnika, ne da bi mogli z mesta. Povelje za napredovanje, za skok naprej, se je v takih slučajih vedno občutilo kot olajšavo.

Vojaki so omenjali v svojih očeh tudi druga važna dejstva: občutek žeje, solzne oči, tresavico po celem životu, pokonci stoječe lase, hripavost zdehanje itd. Zelo vpliva na vojaka ako vidi da se trese njegov predpostavljani. In vendar so se v bitki tresli celo hrabri moške kot Henrik IV., Turenne, Frederick Veliki in drugi slavni vojskovodje.

Voditelji naj take predhodke vojakov vedno vpoštevajo, ker pomeni v boju za vojaka častnik vse; ena kretanja, ena beseda in odmev je takoj tukaj. Razburjenost, ki se poloti častnika, se prenese tudi na vojaka.

Margiarotti je nadalje vprašal vojake, kakšni občutki so jih prevaleli v trenutku najhujšega ognja, ali so jim šle po glavi verske misli, prisega zve-

stobe, katero so obljubili kralju ali misli na kazen, ki so določene za slučaj strahopetnosti. Skoro vsi so odgovorili: "Šel sem naprej, ker je šel moj poročnik." Poročnik je edini častnik, katerega omenjajo vojaki. Od stotnika naprej so jim ostali častniki tuji.

Ker je prvi vtis pri kraju ter je odprt ožen, se čutijo vsi vojaki oproščeni velike more. Poloti se jih bojna mrzlina in potem ne mislijo na ničesar več.

Iz nacijskih in drugih virov

"Deutsche Zeitung Kroatien": "Vojaske oddelke zagrebške občine je izdal razglas, naj se do 20. aprila prijavijo vsi rezervni častniki in vojni uradniki z enim letom službe in častniškim izpitom.

Havas, Budimpešta: "Nemški vrhovni poveljnik v Bosni, topniški general Bader, je objavil v Sarajevu razglas, s katerim opominja meščane, naj obdržijo red in mir. Hrvatska vlada obljublja vsem, ki formalno priznavajo neodvisno hrvatsko državo enakost pred zakonom. Ona bo varovala njihova imetja in njihova življenja brez ozirov na njihovo veroizpoved in narodnost. Vlada ne bo nič več kot vdanost ter dobre in iskrene državljanke hrvatske države. — Napravljeno so prvi koraki za popravilo poškodovanih imetij. Orožja in strelivo je treba predati očiščeni vojski v tem okraju. Tisti, ki beže pred vojsko, bodo prijeti in njihova imetja bodo prodana. Vsi, ki skrivajo orožje, pomagajo upornikom ali njihovim pomagačem, bodo kaznovani s smrtjo. Wehrmacht in njeni zavezniki zmagujejo na vseh vzhodnih bojiščih. Mi smo pred Moskvjo, Rostovom in Leningradom.

Havas iz Sofije: V sarajevskem okraju se pojavlja enaka vztrajnost. Zavezniško vrhovno poveljstvo v Bosni je pozvalo prebivalstvo naj sodeluje s hrvatskimi in nemškimi silami pri vzdrževanju reda in discipline v pokrajini. Vsi, ki priznavajo avtoriteto zagrebške vlade bodo uživali zaščito centralne vlade, ki bo varovala njihovo življenje, svobodo in imetje. Zavezniško vrhovno poveljstvo ponavlja razglas, da morajo vsi, ki imajo orožje, predati ga vojaškim oblastim. Vsak bosanski kmet, ki bi med vojaškimi operacijami nemških in hrvatskih oblasti za razčiščevanje zapustil svojo vas ob bliževanju zavezniških čet, bo prišel pred vojno sodišče. Vrhovno poveljstvo se je odločilo zlomiti vsak odpor in za to bo uporabilo orožje povsod, kjer se bo zdelo potrebno.

"Deutsche Zeitung Kroatien": "Vrhovno poveljstvo nemških čet v Zagrebu je začelo izdajati potne liste za Srbijo in za Grčijo. Potniški promet je omejen. Dovoljenje za potovanje se izdaja samo v politične ali vojaške namene."

Corriere dela Sera priobčuje poročilo generalnega štaba poglavnik: "V vzhodni Bosni so uporniki organizirali po boljše viških navodilih svojete v okrajih Zvornik, Višegrad, Sokolov in Rogatica. Ti sovjeti delujejo po navodilih iz Londona in Moskve. Razbojniki, četniki in komunisti so zagrešili strašne zločine, zlasti med muslimanskim prebivalstvom, uničili njihovo imetje, porušili hiše in pomorili žene in otroke.

Da bi enkrat za vselej uničili hajdukovanje, so se oblasti spustile v borbo v okrajih Sokolo-

vas in Rogatica in na planini Pločič. Pred tedni so nemške in vstaške čete energično in z velikim uspehom napadle in popolnoma uničile četniške in komunistične oddelke v teh predelih. V rokah Paveličevih oblasti. V vse ozemlje okrog Sokolovca je vse mestih je vzpostavljeno normalno življenje.

"Pester Lloyd": "Mnogi kmetje se upirajo zapovedi srbskih oblasti, naj posejejo neizkoriščene njive z zelenjavo. Zato je beograjska občina postavila skupine 5—20 oseb, ki kmete s silo priganjajo k obdelovanju neposejane zemlje."

"Wiener Tagblatt": "Hrvatsko notranje ministrstvo je sestavilo spisek občin, ki imajo več kot 20 odst. nemškega prebivalstva, in tiste, ki imajo več kot 10 odst. V prvo skupino spadajo mesta: Vukovar, Vinokovci, Osijek, Zemun, Ruma in 63 občin v Slavoniji in veliki župi Vuka. Več kot 10 odst. Nemcev je v Petrovaradinu, Mitroviču in 41 vaseh velike župe Baranja. Po zakonu o uporabi nemškega jezika z dne 30. oktobra 1941. ima nemški jezik v uradni uporabi iste pravice kot hrvatski v vseh občinah, kjer je več kot 20 odst. nemških naseljenecv. Ti kraji lahko uradno nosijo ime v nemškem jeziku. Napisi v teh naseljih in mestih ter napisi cest morajo biti v obeh jezikih. V občinah z več kot 10 odst. nemškega prebivalstva lahko to prebivalstvo uporablja nemščino v obveščanju z državnimi oblastmi."

"Pester Lloyd": Profesor Dombi je imel v Budimpešti predavanje o Dalmaciji. Razložil je, kako je Dalmacija sedem stoletij bila branik rimskega imperija proti vzhodnim barbarom. Ko so Avari in Slovani opustošili to ozemlje, so Dalmatinci uvideli, da obstaja vez skupnih interesov med njimi in med Benetkami, s katerimi so se združili in ostali z njimi tri stoletja. Lepa renesanca dalmatinskega gradbenega sloga po- daja dokaz, da to Primorje kulturno spada k zahodnemu svetu.

Pavelič je dal poljedelskemu ministru pooblastitev za ureditev položaja uradništva v gospodarskih javnih in privatnih podjetjih. Poljedelski minister bo določil plačo, ki jo bo dajalo poedino podjetje.

Bil je v zvezi z hudičem

Dne 27. maja 1840 je umrl v Nici slavni goslač Paganini. Umrl je za kugo. Ker je izjavljal, da je bil s hudičem v zvezi, je ga peče odločil cerkveni pogreb. Tudi ni dovolil, da bi ga prepeljali v Italijo.

Po mnogih intervencijah Paganinijevega nezakonskega sina Cira pa je nekoliko let pozneje uspelo, da so posmrtno ostanke prepeljali v Guaglione v Italijo.

Vprašanje, kje so Paganinija najprej pokopali, je ostalo nerazčiščeno. Trdili so, da so goslača položili v zemljo v bližini bolnišnice v Villefranchu, odkoder so ga pozneje prepeljali v Italijo.

Drugo sporočilo pa veli, da so velikega umetnika balsamirali v ga pokopali na otoku St. Ferreolu. To teorijo sta zastopala pisatelj Guy de Maupassant in neki menih, dokazov pa ni bilo.

Sedaj so na omenjenem otoku odkrili dobro ohranjen, cementni grob in odkritelji so prepričani, da so našli pravi Paganinijev grob. Pravih dokazov še ni, vendar ga zbira znani španski goslač Juan Manen, ki

živi v Nici, denar, da bi poslal Paganinija na otoku spomni. Vprašanje o prvem in pravi Paganinijevem grobu ni pojal pomena, kajti Nica se za hodnji maj, za stoletnico Paganinijeve smrti, pripravlja na dnevni glasbeni festival.

Kako Ickes govori o Jugoslaviji in Jugoslovanih

Pittsburgh, 21. junija (Jot) — Na prireditvi ameriških banov v Pittsburghu je govoril Harold L. Ickes in med drugim dejal:

"Ljudje umirajo, ko se nels jaz nocoj tukaj srečujemo. Ickes raje v južnem Pacifiku, uredejo na Kitajskem, umirajo na afriki. Umirajo v Rusiji, v tanjski, v Jugoslaviji in v Češki, v vaški, v krajih, kiso mmo med vami domovina, umirajo ladjami, ki jih torpedi potopijo jo pred našimi očmi, ob vo morskimi obali. Ljudje umirajo da bi ljudje mogli živeti. a r

V današnjem meteu je lajeje vanski narod podal svetovne me tak vzpodbujevalen zgledv triotizma in drznega junemski kot v prejšnjih vojnah za b bodo. Svet nikdar ne bo pot neustaljive vztrajnosti Rpiji hrabrosti Poljakov in viji Jugoslovancov.

Muenchenska pošast in i govi oboroženi gangsterji ojs jo uničiti ali zaslužiti vsi, l vanske narode. Nacijska vobstva v Poljski, Jugoslaviji, O koslovaški in v zasedeni Prtu so preveč grozna, da bi olov razpravljali. V Jugoslaviji st izjavi jugoslovanske vlade i Londonu divjaki pobili 4541 osebe. Pomislite! Skoraj po lližona mož, žen in otrok hie, krvno umorjenih ...

Kaj se pravi mož se bo v boril v vrstah generala Mihom valci ali z junaškimi poljv letalci v Angliji, kot pa G sramotno vlogo Emanuela i češkega kvizlinga.

Dražja Mihajlović dobil letala

New York — Radio iz Mo poroča, da se četniška vo generala Mihajlovića v Jug viji bori sedaj proti očišču tali, zlasti v Hrvatski, kje "vlada hrvatskega kvizling neprestanem strahu pred di četniških pilotov in je ljenja organizirati obrambo Jugoslovanski krogi v donu trdijo, da je Mihajlovi vojska imela že dalj časa m še številno letal, ki pa so skrivali, dokler nedavno v meno za italijanske ujetnike so dobili manjšo zalogo bo

NE PROSTO, PA PRAVIČNO

Nihče ni v teh časih pr varan z rabe besede "PRO STO" v oglaševanju. AK "prosti" predmet kaj v den, se ga more plačati. V našem zavodu ni ničes "prosto". Vsaka stvar in ceno—ampak tista cena pravična—tako nizka kot moremo napraviti in še m daljevati z obrtjo. Mi smo prepričani, da ved na ljudi radevolje pla pravične cene za pravi vrednosti.

August F. Sveti
POGREBNI ZAVOD
478 E. 152 St. IVanhoa

VIŠARSKA POLENA

Spisal Narte Velikonja

"Samo da ima dno!" je pritrtil Blaž, ki je bil že ves oživel. "Če ne prelihaš, ti drži vonj! Pa mi res ni manjkalo drugega kakor jesti. Čisto sem si opomogel!" In je mlasknil z jezikom. "Kapljica pa vredna gospodarja!"

"Tisto noč sém jo kahal. V lopi, tam zunaj. Ženske so me bile pregnale. Sedel sem zunaj in jo skuhal prvič, nobene od nikoder. Vsaj pogledati! Nič. Pa sem jo prekuhal drugič—tak sem bil kakor na trn naboden! Nič. Od nikoder nobene. Samo iz izbe v kuhinjo, iz kuhinje v izbo, iz kuhinje po drva. K meni nobene. 'Naj bo, četudi je je manj,' sem dejal in sem jo prekuhal v tretje. Da, tretjič! Ali veste, da sem bil že v tram zarezal dan, mesec in leto od—? Kaj vem, kaj mi je bilo! Prekuhal sem jo v tretjič. Sama moč je je, kar v žile plane. In sem že rekel, da jo nalijem v četrtič. Taka bi bila, da bi bila lopo odnesla! In bi jo bil kahal četrtič! Kajne, Janezek, da bi bil! 'Sina imaš!' je privihrala Predivka in sem dejal: 'Hvala Bogu za Janezka' sem dejal."

Klančar je sedel sklonjen predse ter govoril bolj zase kakor drugim. Matijec je z nerazumljivo nejevoljo poslušal, Blaž pa skrivaj obrisal solzo ter pil tepkovec, ki bi bil prekuhan četrtič, če ne bi bilo Janezka pravi čas.

"Hvala Bogu, pa je le!" je tlesnil Klančar otroku v zibelki. "Nikoli še nisem videl take zarje kakor tisto jutro! In zdaj fant že vleče peso kakor cigaro!"

"Naj ti bo v veselje!" je s čudno bolestjo dejal Blaž, postavil lonček na tla ter se trpko zamislil v ogenj. "Naj ti bo v veselje, Klančar! Kaj pa ti, Matijec?"

Matijec je nerodno premikal noge na pručici ter ni našel prave besede. Da bi zakril zadrego, je segel po lončku ter potegnil, kakor da ni slišal vprašanja. V njem se je kuhala nejasna mešanica najrazličnejših občutkov. Skoraj, da je privoščil iz ne-

znanega vzroka Klančarju vso njegovo bedo in siromaštvo ter mu bil nevoščljiv za sina. In ženo! Da, ženo! In tudi njej je privoščil vso stisko. Daljen spomin ga je zgrabil za srce in sredi vso razumljive in nedoločne škodoželjnosti mu je gorela vroča želja, da bi na kakršen koli način pomagal Klančarju, mu izkazal dobroto. In če bi še raziskoval to željo, bi bil našel, da ni brez bahavosti.

"Dober je," je postavil lonček na tla.

"Prav res!" se je zavedel iz svoje žalosti Blaž.

"Kar izpitja, kar izpitja!" je ponujal Klančar.

"Zase ga še imam in—"

"In Janezku ga ne daš!" je ušil Matijec.

"Bog varuj! Za takegale je strup. Ne raste!" je resno razmišljal Blaž. "Daj, prilij rožmarinu, pa ti usahne."

"Saj ga tudi ne bo, tega že ne!" se je namuzal Klančar. "Dobro, da sem si jo izmislil. Shranim ga, ko bo star dvajset let, naj ga pa pokusi!"

"Prestar bo!"

"Kaj prestar! Moj oče ga je hranil od svoje poroke do srebrne. In je bil kakor živo srebro. Petindvajset let. Stari Poljanec je umiral, pa še ni napravil testamenta. Da ga bodo pripravili k moči, so rekli. Grunt bi bil šel, ker je bilo osem otrok. In je naš tepkovec rešil Poljančev grunt. In za vse otroke je preskrbljeno po pravici. Pa je napravil testament, in ko je rekel zadnje besede, je umrl. Kakor bi bil odrezal, prej pa se je mučil tri dni in tri noči in ni mogla duša nikamor."

"Za vsako bolezen najdeš zdravilo!" je hitel Blaž ter spet segel po lončku.

"Ali je prazen? Čakajta, čakajta!"

Še preden se je vzdignil, je stala na pragu Franca.

"Ali ni pri Vas Matijca?"

"Tu je!" je potrdil Blaž.

"Otroka varuje."

"Saj ni res!" se je sramoval Matijec in kri mu je bušnila v glavo.

"Ker svojih nimam!" je nadaljeval Blaž. "Pa bi jih lahko že imel!"

"Prav res!" je potrdil Klančar. "Škoda ga je in prav zadnji čas je, Matijec!"

Matijec je nerodno premikal noge ter brez besede strmel v Franco, ki je radovedno stopila k otroku. Skoraj se mu je zamalo zdelo, da se Klančar šali.

"Čisto očetu je podoben!"

"Vidiš, vsi pravijo," se je smejal Klančar. "Vsi pravijo. Komu pa naj bo. Ali je tako čudno? Vsak otrok je podoben očetu!"

"Vsak, praviš?" je zatleglo vprašal Blaž.

"Da, skoraj vsak! Ali v hoji ali v obrazu ali v glasu. Če drugače ne, ko moli ali pa zakolne. Kri se ne da utajiti."

"Da se ne da?" je spet vprašal Blaž. "Ti praviš, da se ne! O, če je to res! Hvala Bogu, če je to res!" je zamišljeno kimal, že ves ginjen od tepkovca in od neznane bolečine v srcu.

"Lep otrok!" se je obrnila Franca od otroka.

"Vse drugače je v hiši, odkar ga imamo," je gorko ginjen čustvoval Klančar.

"In sem rekel," je zinil Matijec, ki mu je žganje tudi stopilo v glavo, "in sem povedal, da boš ti dajala mleka zanj, dokler se telica ne otehi," je zagnal ter se skoraj sam prestrašil svojih besed. Toliko samozavesti in ponižujoče dobrotnosti je zvenelo iz njh.

Franca je osupnila za hip, pogledala Matijca začudeno in neizrečen občutek jo je zbudel v srcu. "Česa se Matijec ne spomni. On, možakar, jaz pa se ne!"

"Blaž ga bo nosil!" je hitel, videč, da Franca ne ugovarja. "Bomo že uredili."

"Samo pol litra!" je dejal Klančar. "S kamelicami bomo mešali. Nekaj pa ima pri materi!"

"Le po liter hodi, Blaž, saj ga je njej tudi potreba. Kako bo pa rastel otrok, če nimate mleka," je kratko dejala Franca. Iz misli ji ni šel Matijec, Matijec, ki iz neznane osebnosti in obzirnosti še nikdar ni ničesar sam ukrenil v hiši, objublja v njenem imenu mleko okoli! Nerazumljivo čustvo jo je obšlo. "Začel bo, gospodariti bo začel," ji je šlo skozi mozgane.

"Da bi le res začel, pri pravem koncu začel," je vzdihnila. "Do zdaj ss je držal, kakor da smo mu vsi premalo."

"Tineta še ni iz gozda!" je nadaljevala na glas. "Če se mu ni kaj primerilo? Sicer ni da-

leč in pot tudi ni slaba!"

"Tineta ni?" je planil. Blaž pokonci. "Da niso sani, zanesle konji!"

"Pojdiva mu naproti, Matijec!" je segel Blaž po kožuho ter stopil iz kuhinje za Franco.

"Kdo bo hodil za hlapcem!" se je otrsela Matijec. "Bo že prišel! Polenil se je in počasi vozi!"

Blaž in Franca ga nista več slišala.

Tisti hip je porabil Matijec ter stopil čisto bližje h Klančarju.

"Na!" je izvlekel iz notranjega žepa. "Tu imaš, da vrneš Matjevu. In takoj mu vrni, da te ne odere. Sedem let mu ne odslužiš. Moj stric je, to je res; pa ga poznam. Takoj mu vrni. In če bo hotel, da mu delaš, naj plača rajši on tebi. In ne polje, da sem jaz posodil. Meni se za denar ne mudi!"

Kakor se je trudil, da bi zakril zadovoljstvo, kakor ga ima človek, če izkazuje dobroto nekomu, da ga poniža, vendar ni mogla tega premagati njegova želja biti dober in ne zbadljiv, odkritosrčno, od srca dober in pokroviteljsko žaljiv.

"Dobroto mi je storil! Ali mu naj to takoj poplačam. Pogodila sva se," se je branil Klančar tudi ves zmehčen od nenadne dobrote in tihega poniževanja.

"Ti dolg vrni in potem delaj."

"Iz stiske me je rešil in telico sem obdržal."

"Le obdrži jo; tu vzemi, da ne vidiš. Ne maram, da bi videli. Vseeno je, ali ga imam jaz do- ma, ali ga imaš ti. Samo da se Matjevu ne zapišeš. Ta bi te držal kot v kleščah!"

"Če res želiš," je segel Klančar po denarju. "Pa saj ne rabim toliko, niti četrtine ne!"

"Niti četrtine ne? In za ta denar bi bila videla delala vse leto?" je spet s podzavestno bahavostjo povlekel Matijec.

"In za obresti!"

"In za obresti!" je ponovil Matijec. "Vsaj polovico vzemi, da res pomagaš ženi na noge. V redu pomagaš, ne samo malo pokrpaš. Zaradi tegale kričala!" je pokazal Matijec in nenadno je izginila raskavost iz njegovega glasu.

"O ti dobri Bog, kako me boš še tepel radi tolikšnih dobrot, ki mi jih daješ!" je nazadnje vdano, s čudnim strahom v očeh zdihiel Klančar.

"Za vsako dobroto mora človek trpeti!" se je razvnel. "Vse moraš odkupiti!"

"Zdaj moraš že skrbeti za ženo in otroka, ko ju imaš!" je rezko odvrnil Matijec. "In to ni nobena dobrota; vrniti boš moral, Klančar! Posojam ti in vsak dolg je grenak!"

"To pa je res, vidiš, to pa je tisto. Dolg je grenak! Vsak dolg res. Če bi prav po resnici povedal—saj mi ne boš zameril, Ma-

tijec—tudi tvoj dolg je grenak!" je verno kakor otrok potrdil Klančar, da je Matijca polila rdečica.

"In še nocoj vrni Matjevu!" je naglo dejal v zadregu.

"Še nocoj!"

"In še nocoj kupi ženi mesa. Gaber je pobil kravo, juho ji skuhaj, da si bo opomogla," je pokroviteljsko nadaljeval Matijec ter spravljal polovico denarja nazaj v žep. "No, če bi potreboval, pa še pridi! Varčuj in tega varuj!" je z raskavo roko povlekel otroku po licu.

"Tegale Janezka!" In spet je bila sama toplota v njegovem glasu.

Matijec je za hip pomislil, ali naj bi šel iskat hlapca. V njem se je oglasil spet stari gruntnski čut, da je med njima razdalja in da nima nič opravka z njim. Samo za hip, nato je sunkoma zapel suknjo ter stopil za Blažem. Franca je hitela proti domu.

"In je obljubljal v mojem imenu," ji je šlo še po mislih, ko je že mešala oblogo svinji, ki je dojila osem mladičev. "Jaz pa mešam mleko prašičem. Kakšno srce ima ta zaprti in skoraj osorni Matijec. Vidi otroka in se spomni. In gospodari."

Prelivala je iz škafe v škafo, pomešala z roko ter vrgla pest snega v pomije, ker je bilo prevroče.

"In gospodari. Sam," je razmišljala in zmerom bolj živo je rastle v njenih mislih njegova postava. "Doma pa tako oprezen! Da, samo oprezen. Radi ljudi. Da bi ljudje česa ne rekli. Pa ga imamo za osebnega. Kdo drug bi se bil spomnil otroka?"

Nallja je krme v korito ter odprla prekat.

"Tak pazi no, da jih ne poho-diš!" je potisnila svinjo v stran, ker je zacvilil prašiček v listju. Svinja je besno šavnila po njeni roki, rohnela in z rilcem odvalila mladiča. "Kako huda mati si in kako jih varuješ! Neumnica neumna, saj jih boš sama pomešala; tak stopi, no, da jih ne pripremi!"

In jo je udarila, da se je prestopila, ter spustila za njo zapah v hlevnico.

"In da je Matijec prav na Klančarja mislil! In nanjo? Neumnost. Tisto je že vse pozabil. Samo iz dobrote je stopil do njih. Ne pa, da jih gleda v stiski. Tisti liter mleka se ne bo nič poznal. In kakšen otrok! Debel, z napetimi lički in ustnami. In Klančar, kako se je spremenil, odkar ga ima. Če bi poslala tiste kuro! Saj bi je ne zaklali. Vse naenkrat? Bog ve, kaj bi si mislili. O priliki ga poprosim, da mi popravi leso, tedaj mu dam kuro že zaklano."

Naprodaj

je hiša s 8 sobami; zgotovljeno tretje nadstropje. Velika lota; štiri garaže. Stoker fornex. —Cena \$5,500. —Dober nakup. 10401 Kempton Ave., od E. 105 Street.

Proda se

D-5 licenco, restavracijo in poslopje, ali pa samo D-5 licenco, radi bolezn lastnika. —Prosi se, da ne kličete po telefonu. Nahaja se nasproti New York Central tovarne. JOSEPH ZABUKOVEC, 576 E. 152 St.

U blag spomin

prve obletnice smrti našega nepozabnega in ljubega soproga, očeta in brata

ANTON ČAVDEK

ki nas je za vedno zapustil dne 4. julija, 1941.

Eno leto je minulo, kar truplo Tvoje že trohni. Zdaj lepše Ti sonec tam sije, in lepša zarja rumeni.

Kruta smrt, čemu odvzela si nam draga soproga, očeta in brata, kar najraje smo imeli, spravila si v jamico!

Kje si, kje si ljubi soprogo, oče in brat, tužno vsem je nam po tebi; da bi se odprla vrata, se prikazal Tvoj obraz.

S trnjem Tvoja pol življenja bila je zaraščena, bridka, polna je trpljenja, nikdar pa okrašana.

Žalujoci ostali: Soproga, otroci in sestra Cleveland, Ohio, dne 6. julija, 1942.

Čudno svetlo ji je bilo pri duši in polglasno ji je ušla pesem skozi zobe.

"O ti, mili Bog; komaj obletnica je in jaz pojem kakor na svatbi!" se je karala. "Danes pojem. Danes!" In jo je prevzela nenadoma bolečina. Težka bolest ji je legla okoli usten. Toda samo za hip, že ji je ušla misel na Klančarja. "Kako ga sam previja. Kakor hlebec! In briše! Kako bi ga pa šele Matijec s svojimi okornimi rokami! In bi ga položil k prsim! Preponošen je! Bog ve, če bi —"

Sladkotrpka vročina jo je spreletela. Živo si je predstavljala, da leži, Matijec pa hodi po izbi okoli, prenaša otroka,

da ga ji daje in potem dinji po kuhinji.

"Moj Bog," se je stresla, ko, ko ni moj mož in sem va! Marija usmiljena, kaj lim. Ko ni moj mož! In ne bo, ker je tako sam za Mrzlična vročina ji je tela ude. Pograbila je sko bežala iz hleva.

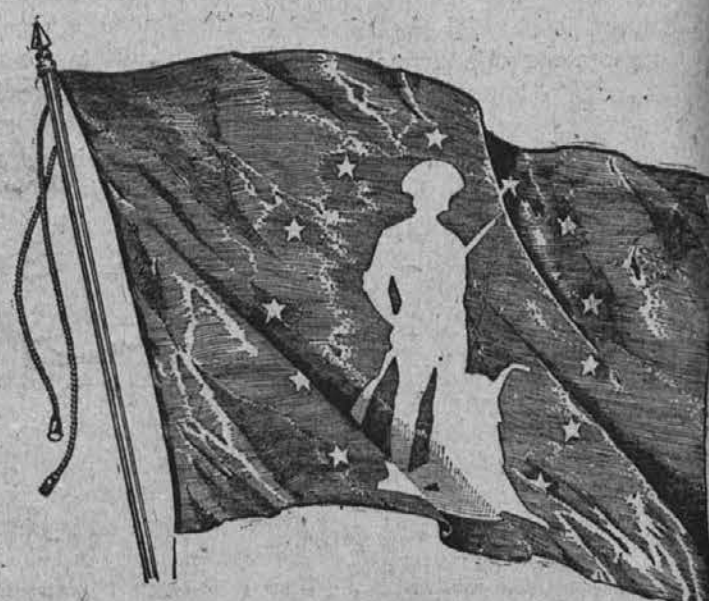
"Delo imam, pa se sp v grešne misli. In danes, komaj obletnica. In vsaka mi je v spotiko."

Nanesla je naglo vode tel, vrgla panjač na ogen hitela rezati krompir za ve

"Še zdaj jih ni!" je pr stari Mohor iz izbe.

(Dalje prihodnje)

SYMBOL OF PATRIOTISM

MINUTE MAN FLIES HIGH.—This is the new Minute Man War Bond Flag, designed by the Treasury Department for firms and organizations which attain more than 90 percent participation in War Savings Bonds purchases by their employees or members through a systematic purchase plan. The Minute Man is emblazoned in white on a blue background, surrounded by thirteen stars, representing the Nation's thirteen founding States. When companies, labor unions, and other organizations top the percent figure, they will receive special Minute Man Certificates Awarded by Secretary of the Treasury, the State Administrator and the State Chairman of War Savings Staff, the Treasury Department announced. This certificate entitles the recipient to the flag, which is being manufactured in various sizes and is sold by licensed suppliers at a nominal price.

PERSONAL

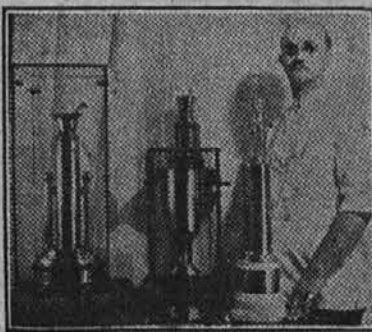
Na razpolago za financiranje nakupa

- avtomobila
- gospodarskih predmetov
- družinske in hišne potrebščine
- popravu posresta
- plačilo zavarovalniške premije
- poravnava računov

—To je nekaj tipičnih namenov—
Pridite in povejte nam o vaših potrebah. Ni treba, da bi bili vlagatelj.

The North American Bank Co.
6131 St. Clair Ave. 15601 Waterloo Rd.
Cleveland, Ohio

MOŽJE IN ŽENE, STARI 40-50-60 LET pomladite se!

Čutili se boste za leta mlajši in polni življenja, ako pnete uživati VITAMAND ki vsebuje vse vitamine, jih potrebuje vaše telo. Koli te VITAMAND'S takoj, nes, in hvalečni boste Redna cena \$1.50, sedaj 97c. Ta zdravila so najcenaša in jih dobite edino je

MANDEL DRUG

15702 Waterloo Rd.
IZVRŠIMO TUDI NAROČILA PO POŠTI

Ali imate kaj STAREGA KAVČUKA?

Če imate stare gumijaste pete, galoše, pnevmatike ali sploh kak kos kavčuka, oddajte ga še danes na katerikoli gasolinski postaji. Vlada prosi slehernega, da v tem oziru pomaga. Storitve tudi VI vašo dolžnost!

AMERIKA MORA ZMAGATI V TEJ VOJNI

KING, PETER
YUGOSLAVIA

F.D.R.